

Streszczenie pracy doktorskiej

Mirosław Płoski

**Marcello di Capua – nadworny kapelmistrz księżnej Izabeli Lubomirskiej.
Badania źródłowe nad twórczością kompozytora i edycja krytyczna opery
*La forza del merito***

Promotor: dr hab. Renata Suchowiejko, prof. UJ

Data przygotowania streszczenia: 17 października 2017 r.

Praca jest poświęcona biografii i charakterystyce twórczości Marcella di Capua (ok. 1740–1819) – włoskiego kompozytora i librecisty, który pod koniec swej działalności osiadł w Polsce. Rozważania mają charakter źródłoznawczy i opierają się na analizie i krytyce źródeł muzycznych (rękopisy, druki) oraz niemuzycznych (teksty literackie, archiwalia).

Obecnie niemal zapomniany, Marcello di Capua cieszył się za życia znacznym rozgłosem, będąc jedną z ważnych postaci włoskiego teatru operowego epoki klasycyzmu. W 1788 r. wstąpił na służbę księżnej Izabeli z Czartoryskich Lubomirskiej, aby następnie, przez ponad dwie dekady, współtworzyć i kształtować życie muzyczne dworu łańcuckiego.

Wyniki przeprowadzonych badań w istotny sposób poszerzają dotychczasową, bardzo skromną wiedzę o życiu i działalności artystycznej włoskiego kapelmistrza. Umożliwiają ocenę jego roli i znaczenia w epoce klasycznej, a zarazem wzbogacają obraz kultury muzycznej Polski i polsko-włoskich związków muzycznych na przełomie XVIII i XIX w.

W pracy poddano pod dyskusję kilka niejasnych wątków biograficznych, obejmujących m.in. datę i miejsce urodzenia Marcella di Capua, pochodzenie jego rodziny, rzeczywiste brzmienie nazwiska rodowego i datowanie początków służby łańcuckiej. Biografia łączy koleje życia twórcy z bogatą sferą jego aktywności artystycznej, pojmowanej szeroko nie tylko jako praca kompozytorska czy pisarska, ale także jako silne zaangażowanie na płaszczyźnie równoczesnych przedsięwzięć organizacyjno-inscenizacyjnych. Omówieniu najważniejszych spektakli muzyczno-teatralnych towarzyszy szeroki kontekst podróży artystycznych, zasięgu najpopularniejszych inscenizacji na tle całokształtu twórczości oraz świadectw recepcji owej twórczości przez współczesnych. W kręgu problematyki badawczej znalazła się ponadto kwestia wpływu polskiej kultury muzycznej na twórczość tego artysty w okresie łańcuckim.

W trakcie podjętego na nowo przeglądu zasobów biblioteki muzycznej w Łańcucie ważnym odkryciem okazały się dwie orkiestrowe pantomimy, które di Capua stworzył w okresie polskim (w katalogu muzykaliów łańcuckich pod redakcją Krzysztofa Biegańskiego z 1968 r. zostały one wykazane jako utwory anonimowe). Szczegóły badań nad całokształtem spuścizny kompozytora włączonej do kolekcji muzycznej Izabeli Lubomirskiej ujęto w formie katalogu źródeł łańcuckich.

Ważnym elementem pracy jest aneks, który szczegółowo obrazuje stan zachowania źródeł muzycznych oraz librett w światowych bibliotekach i archiwach, a jednocześnie przyporządkowuje znaczną część rozproszonych arii, ansambli i wyjątków instrumentalnych do nadrzędnych form operowych lub kantatowych.

W osobnym tomie przedstawiono samodzielną, zamkniętą pod względem merytorycznym i redakcyjnym edycję źródłowo-krytyczną ostatniej opery kompozytora – *La forza del merito*. Rękopis tego dzieła, jak dotąd nieopublikowanego, znajduje się w bibliotece Muzeum-Zamku w Łańcucie.

